

**UCHWAŁA NR XXVII/130/2026
RADY MIEJSKIEJ W MIĘDZYBORZU**

z dnia 29 stycznia 2026 r.

**w sprawie „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz.1153), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust.2-2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) Rada Miejska w Międzyborzu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Międzybórz na lata 2026-2029, zwany dalej Programem, w brzmieniu według załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Międzybórz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Międzyborzu

Mariusz Zieliński

Załącznik do Uchwały Rady
Miejskiej w Międzyborzu Nr
XXVII/130/2026 z dnia 29.01.2026 r

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

W G M I N I E M I Ę D Z Y B Ó R Z N A
L A T A 2 0 2 6 - 2 0 2 9

Gmina
MIĘDZYBÓRZ

WPROWADZENIE

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Międzybórz na lata 2026–2029 stanowi podstawowy dokument strategiczny określający kierunki działań oraz sposoby rozwiązywania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkomanią, a także wynikających z nich problemów rodzinnych i społecznych występujących na terenie Gminy. Program ten jest kontynuacją działań podejmowanych w latach poprzednich i odpowiada na aktualne potrzeby lokalnej społeczności.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. W szczególności obejmuje ono:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej i prawnej, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży, w tym organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Z kolei zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy również przeciwdziałanie narkomanii, obejmujące w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom dotkniętym problemem narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania narkomanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w tym organizowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych oraz działań wspierających dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

- wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania narkomanii,
- udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym, a także podejmowanie działań na rzecz ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja wskazanych zadań odbywa się w formie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalanego przez Radę Gminy, a w przypadku Gminy Międzybórz – Radę Miejską, na okres nie dłuższy niż cztery lata.

Uwzględniając cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia w zakresie przeciwdziałania narkomanii oraz działania odnoszące się do problematyki uzależnień behawioralnych, niniejszy Program został opracowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oraz rzeczywiste potrzeby mieszkańców Gminy Międzybórz.

Podstawy prawne opracowania Programu

Kierunki działań ujęte w Programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2026–2029. Podstawę prawną jego realizacji stanowią w szczególności:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Źródłem finansowania programu są środki pochodzące z budżetu Gminy Międzybórz, w szczególności wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o pojemności nieprzekraczającej 300 ml.

Charakterystyka Gminy Międzybórz

Gmina Międzybórz to gmina miejsko-wiejska położona w województwie dolnośląskim, w północno-wschodniej części powiatu oleśnickiego, granicząca m.in. z gminami Syców, Twardogóra, Kobyla Góra i Sośnie. Jej siedzibą jest miasto Międzybórz – niewielki ośrodek administracyjny i gospodarczy regionu.

Położenie i obszar

Gmina leży w malowniczej części Dolnego Śląska, na pograniczu z Wielkopolską, w obniżeniu Wzgórz Trzebnicko-Ostrzeszowskich. Obszar gminy obejmuje teren o powierzchni około **88,62 km²**, z czego znaczna część to tereny rolnicze oraz lasy.

Ludność

Cała gmina liczy około **5 148 mieszkańców** (stan na 30 listopada 2025 r.), z czego około 2 317 osób mieszka w mieście Międzybórz, a pozostała część zamieszkuje wsie i sołectwa gminy.

Struktura demograficzna wykazuje m.in. tendencje demograficzne charakterystyczne dla mniejszych ośrodków wiejskich: stabilność liczby ludności przy niewielkim spadku w ostatnich latach, zróżnicowany rozkład wieku mieszkańców oraz udział ludności w wieku produkcyjnym powyżej 50 %.

Miejscowości w gminie

Poza miastem Międzybórz gmina obejmuje szereg sołectw i miejscowości wiejskich, takich jak:

- Bąków
- Bukowina Sycowska
- Dzieszławice
- Hałdrychowice
- Kamień
- Klonów
- Kraszów
- Królewska Wola
- Ligota Rybińska
- Niwki Kraszowskie
- Niwki Książęce
- Ose
- Oska Piła

Historia i tożsamość

Międzybórz ma długą historię sięgającą średniowiecza. Nazwa miejscowości pochodzi od jej pierwotnego położenia “między borami” (czyli między lasami). W okresie feudalnym tereny

te były częścią Księstwa Oleśnickiego. Międzybórz uzyskał prawa miejskie już w XVII wieku i przez wieki był ośrodkiem lokalnym rynku, rzemiosła i kultury.

Środowisko i przyroda

Gmina Międzybórz charakteryzuje się urozmaiconym krajobrazem – na jej obszarze dominują pola uprawne, łąki oraz obszary leśne, które stanowią ważny element naturalnego środowiska i bioróżnorodności. Lasy te sprzyjają rekreacji, zbieraniu runa leśnego i turystyce pieszej czy rowerowej.

Infrastruktura i transport

Międzybórz położony jest przy ważnej trasie komunikacyjnej – **droga krajowa nr 25**, która łączy Wrocław z Kaliszem i dalej z Poznaniem. Przez gminę przebiega również linia kolejowa łącząca Wrocław z większymi miastami w regionie i kraju, co ułatwia dojazd i rozwój lokalnych połączeń.

Gospodarka i funkcje lokalne

Gospodarka gminy opiera się przede wszystkim na działalności małych i średnich przedsiębiorstw, usługach lokalnych, rolnictwie oraz rzemiośle. Międzybórz pełni funkcję centrum usługowego dla okolicznych wsi, a lokalne inicjatywy gospodarcze wpływają na rozwój rynku pracy i poprawę jakości życia mieszkańców.

Edukacja i kultura

Gmina zapewnia podstawowy dostęp do edukacji na poziomie szkoły podstawowej oraz instytucji kulturalnych i społecznych, takich jak ośrodek kultury czy biblioteki. Działają również placówki szkolne – Szkoła Podstawowa im. Jerzego Badury w Międzyborzu, Szkoła Podstawowa w Bukowinie Sycowskiej z oddziałem przedszkolnym, Przedszkole BAJKA w Międzyborzu.

Zasoby sportowe, rekreacyjne i kulturalne Gminy Międzybórz

Zasoby sportowe, rekreacyjne oraz kulturalne Gminy Międzybórz stanowią istotny element lokalnej infrastruktury społecznej i odgrywają ważną rolę w kształtowaniu jakości życia mieszkańców. Ich dostępność wpływa na sposób funkcjonowania rodzin, dzieci i młodzieży, a także sprzyja integracji społecznej oraz aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.

Na terenie gminy działalność w zakresie kultury i rekreacji prowadzona jest przez instytucje kultury w Międzyborzu, w ramach którego funkcjonuje m.in. dom kultury oraz biblioteka publiczna. Oferta kulturalna obejmuje zajęcia artystyczne, muzyczne, taneczne i ruchowe, a także wydarzenia kulturalne i inicjatywy integrujące mieszkańców różnych grup wiekowych – dzieci, młodzież, dorosłych oraz seniorów.

Gmina Międzybórz dysponuje również zapleczem sportowym i rekreacyjnym, umożliwiającym prowadzenie aktywności fizycznej zarówno w formie zorganizowanej, jak i indywidualnej. Na jej terenie znajdują się m.in. obiekty sportowe, boiska, hala sportowa, stadion miejski oraz ogólnodostępne tereny rekreacyjne i zielone. Ważną rolę w organizacji czasu wolnego pełnią

także świetlice wiejskie, które stanowią przestrzeń spotkań, zajęć oraz integracji społecznej, w szczególności dzieci i młodzieży.

Istotnym uzupełnieniem działań samorządu w obszarze sportu, rekreacji i kultury jest aktywność organizacji pozarządowych, które realizują projekty i inicjatywy z zakresu polityki społecznej, kultury fizycznej, profilaktyki oraz animacji społecznej, wzmacniając potencjał lokalnej wspólnoty.

Edukacja i wychowanie

Edukacja i wychowanie stanowią jeden z kluczowych obszarów rozwoju społecznego Gminy Międzybórz. Na jej terenie funkcjonują placówki oświatowe zapewniające dzieciom i młodzieży dostęp do wychowania przedszkolnego oraz edukacji na poziomie szkoły podstawowej.

Struktura demograficzna gminy wskazuje na obecność zróżnicowanych grup wiekowych dzieci i młodzieży, co wymaga podejmowania działań dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i wychowawczych. Szczególne znaczenie ma tworzenie warunków sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi młodych mieszkańców, w tym kształtowaniu kompetencji społecznych, postaw prozdrowotnych oraz umiejętności spędzania czasu wolnego w sposób bezpieczny i aktywny.

Działania realizowane w obszarze edukacji i wychowania w Gminie Międzybórz obejmują nie tylko realizację podstawy programowej, lecz również organizację zajęć pozalekcyjnych, sportowych, kulturalnych i profilaktycznych, które wspierają prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałają zjawiskom problemowym.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Międzybórz należą:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Urząd Miasta i Gminy,
- Posterunek Policji,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki oświatowe,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Międzyborzu i Biblioteka Publiczna,

Są to instytucje i miejsca prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom bądź wspomagające taką działalność. Kooperacja tych podmiotów odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym i narkotykowym na terenie Gminy można zaliczyć:

- pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych, terapeutów uzależnień, specjalistów pełniących dyżury w Punkcie Konsultacyjnym,
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- funkcjonariuszy Policji,
- kuratorów sądowych i społecznych,
- pracowników placówek ochrony zdrowia,

Problem nikotynowy w Polsce

Problem nikotynowy stanowi jedno z istotniejszych wyzwań zdrowia publicznego w Polsce. Nikotynizm to uzależnienie fizyczne i psychiczne, polegające na regularnym używaniu wyrobów tytoniowych lub nikotynowych, takich jak papierosy tradycyjne, e-papierosy czy podgrzewane wyroby tytoniowe.

Palenie tytoniu jest jedną z głównych przyczyn chorób cywilizacyjnych, w tym chorób układu krążenia, nowotworów oraz przewlekłych chorób układu oddechowego. Negatywne skutki zdrowotne dotyczą nie tylko osób palących, ale również osób narażonych na bierne palenie, w szczególności dzieci i młodzieży.

W ostatnich latach obserwuje się zmiany w sposobach używania nikotyny. Oprócz tradycyjnych papierosów coraz większą popularność zyskują e-papierosy oraz inne nowoczesne produkty nikotynowe, które są często postrzegane jako mniej szkodliwe, mimo że również mogą prowadzić do uzależnienia i negatywnych konsekwencji zdrowotnych. Zjawisko to jest szczególnie widoczne wśród młodzieży.

Problem nikotynowy ma także wymiar społeczny i ekonomiczny. Uzależnienie od nikotyny wpływa na obniżenie jakości życia, zwiększa ryzyko absencji chorobowej oraz generuje wysokie koszty leczenia i opieki zdrowotnej. W rodzinach z problemem nikotynowym częściej występują trudności wychowawcze oraz negatywne wzorce zachowań zdrowotnych.

Problem alkoholowy w Polsce

Problem alkoholowy stanowi jedno z istotnych wyzwań zdrowotnych i społecznych w Polsce. Alkohol jest substancją psychoaktywną powszechnie dostępną i społecznie akceptowaną, co sprzyja jego częstemu spożywaniu oraz utrudnia rozpoznawanie i reagowanie na sytuacje problemowe związane z nadużywaniem.

Nadmierne i niekontrolowane spożywanie alkoholu może prowadzić do rozwoju uzależnienia, a także do szeregu negatywnych konsekwencji zdrowotnych, w tym chorób wątroby, układu krążenia, zaburzeń psychicznych oraz zwiększonego ryzyka urazów i wypadków. Skutki zdrowotne dotyczą zarówno osób uzależnionych, jak i osób z ich najbliższego otoczenia.

Problem alkoholowy ma również istotny wymiar społeczny. Nadużywanie alkoholu często wiąże się z występowaniem przemocy domowej, konfliktów rodzinnych, zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, problemów wychowawczych dzieci oraz trudności w funkcjonowaniu zawodowym i społecznym. Alkohol bywa także czynnikiem sprzyjającym zachowaniom ryzykownym oraz naruszaniu porządku publicznego.

Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest kontakt dzieci i młodzieży z alkoholem. Wczesna inicjacja alkoholowa zwiększa ryzyko rozwoju uzależnienia w dorosłym życiu oraz sprzyja podejmowaniu innych zachowań ryzykownych. Z tego względu działania profilaktyczne skierowane do najmłodszych grup wiekowych mają kluczowe znaczenie.

Problem narkotykowy

Narkotyki i inne substancje psychoaktywne stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz funkcjonowania społeczności. Ich używanie, zarówno sporadyczne, jak i regularne, może prowadzić do uzależnienia, a także powodować szereg problemów zdrowotnych, psychicznych i społecznych.

Zażywanie narkotyków wpływa negatywnie na rozwój mózgu, koncentrację, pamięć oraz zdolność podejmowania decyzji. Długotrwałe stosowanie substancji psychoaktywnych często prowadzi do trudności w nauce, pracy i utrzymywaniu relacji rodzinnych oraz społecznych.

Problem narkotykowy ma również wymiar społeczny. Często wiąże się z wykluczeniem, konfliktami w rodzinie i środowisku, zachowaniami ryzykownymi oraz łamaniem norm prawnych. Szczególnie niepokojące jest sięganie po narkotyki przez dzieci i młodzież, co może mieć długofalowe konsekwencje dla ich zdrowia i rozwoju.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost dostępności nowych substancji psychoaktywnych, co utrudnia skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom i wymaga stałej aktualizacji działań profilaktycznych oraz edukacyjnych.

Problem nadmiernego korzystania z urządzeń elektronicznych i internetu

Coraz większym wyzwaniem w społeczeństwie współczesnym jest nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych, takich jak smartfony, tablety, komputery, a także intensywne korzystanie z internetu i mediów społecznościowych. Zjawisko to, określane czasem jako uzależnienie behawioralne od nowych mediów, może prowadzić do problemów zdrowotnych, psychicznych i społecznych.

Nadmierne korzystanie z internetu i urządzeń elektronicznych wpływa na codzienne funkcjonowanie, prowadząc do:

- zmniejszenia aktywności fizycznej,
- zaburzeń snu i problemów z koncentracją,
- pogorszenia relacji interpersonalnych w rodzinie i w środowisku szkolnym,
- spadku efektywności w nauce i pracy.

Szczególnie narażone są dzieci i młodzież, dla których rozwój emocjonalny, społeczny i poznawczy może być zaburzony przez nadmierny kontakt z ekranem. Zjawisko to wiąże się również z ryzykiem uzależnienia od gier komputerowych, mediów społecznościowych i innych form rozrywki cyfrowej.

Problem ten ma także wymiar społeczny i wychowawczy – może prowadzić do izolacji, konfliktów w rodzinie, zaniedbań szkolnych oraz trudności w integracji społecznej.

Hazard, czyli podejmowanie ryzyka finansowego w grach losowych lub zakładach w celu uzyskania wygranej, jest poważnym problemem społecznym i zdrowotnym. Nadmierne lub kompulsywne granie może prowadzić do **uzależnienia behawioralnego**, zwanego też patologicznym hazardem, które negatywnie wpływa na życie osobiste, rodzinne i zawodowe.

Skutki problemu hazardowego obejmują:

- utratę kontroli nad wydatkami finansowymi i powstawanie długów,
- konflikty rodzinne i problemy wychowawcze dzieci,
- izolację społeczną i obniżenie jakości życia,
- ryzyko zaburzeń psychicznych, w tym lęków i depresji.

Problem hazardu dotyczy zarówno gier tradycyjnych (np. automaty, loterie, zakłady bukmacherskie), jak i nowoczesnych form rozrywki cyfrowej dostępnych przez internet. Szczególnie niebezpieczny jest łatwy dostęp do gier online, które często są reklamowane w sposób atrakcyjny dla młodzieży.

Problem otyłości i nadwagi w Polsce

Otyłość i nadwaga są coraz poważniejszym problemem zdrowotnym w Polsce. Zjawisko to dotyczy zarówno dorosłych, jak i dzieci, i wiąże się z wieloma negatywnymi konsekwencjami zdrowotnymi oraz społecznymi.

Nadmierna masa ciała zwiększa ryzyko wystąpienia chorób przewlekłych, takich jak:

- choroby układu krążenia (np. nadciśnienie, zawały serca),
- cukrzyca typu 2,
- choroby układu kostno-stawowego,
- niektóre nowotwory.

U dzieci i młodzieży nadwaga i otyłość mogą prowadzić do problemów emocjonalnych, niskiej samooceny, zaburzeń snu oraz ograniczonej aktywności fizycznej. Wpływa to także na wyniki w nauce i relacje rówieśnicze.

Główne czynniki sprzyjające nadwadze i otyłości to:

- niezdrowa dieta i nadmierne spożycie produktów wysokokalorycznych,
- brak regularnej aktywności fizycznej,
- siedzący tryb życia,
- czynniki genetyczne i środowiskowe.

Działania profilaktyczne w zakresie uzależnień

1. Alkohol

Profilaktyka problemów alkoholowych obejmuje działania edukacyjne, społeczne i terapeutyczne, które mają na celu ograniczenie spożycia alkoholu, przeciwdziałanie uzależnieniu oraz wspieranie rodzin osób z problemem alkoholowym.

- **Edukacja i kampanie społeczne:** prowadzenie programów w szkołach, np. lekcje wychowawcze, warsztaty dotyczące zagrożeń związanych z alkoholem, kampanie informacyjne w mediach.
- **Wsparcie rodzin:** poradnictwo psychologiczne i prawne dla rodzin z problemem alkoholowym, interwencje w przypadku przemocy domowej.
- **Dostęp do terapii i rehabilitacji:** finansowanie i organizacja leczenia osób uzależnionych, w tym terapii indywidualnej, grupowej i ośrodków wsparcia.
- **Działania lokalne:** współpraca samorządów z organizacjami pozarządowymi, kluby abstynenckie, grupy wsparcia dla osób dorosłych i młodzieży.

---

2. Narkotyki

Działania profilaktyczne w zakresie narkomanii koncentrują się na ograniczeniu dostępności substancji psychoaktywnych, edukacji oraz wsparciu osób zagrożonych uzależnieniem.

- **Edukacja dzieci i młodzieży:** programy w szkołach dotyczące ryzyka używania narkotyków, warsztaty umiejętności społecznych i asertywności.
- **Profilaktyka środowiskowa:** działania w środowiskach ryzykownych, np. świetlice, kluby młodzieżowe, wsparcie dla rodzin.
- **Dostęp do terapii i rehabilitacji:** leczenie osób uzależnionych, wsparcie psychologiczne i socjalne, programy resocjalizacyjne.
- **Kampanie medialne:** informowanie o skutkach zdrowotnych i prawnych związanych z narkotykami oraz promowanie zdrowego stylu życia.

---

3. Nikotyna

Profilaktyka nikotynizmu skupia się na ograniczeniu palenia tytoniu i wczesnym kształtowaniu zdrowych nawyków u dzieci i młodzieży.

- **Edukacja w szkołach:** lekcje i warsztaty na temat szkodliwości palenia tytoniu i używania e-papierosów.
- **Kampanie społeczne:** np. „Nie pal przy mnie, proszę” – informowanie o szkodliwości biernego palenia.
- **Ograniczenie dostępności:** regulacje prawne zakazujące sprzedaży wyrobów tytoniowych osobom niepełnoletnim.

- **Wsparcie dla osób dorosłych:** programy rzucania palenia, poradnictwo, farmakoterapia i grupy wsparcia.
-

4. Hazard

Działania profilaktyczne w zakresie uzależnienia od hazardu mają na celu ograniczenie dostępu do gier losowych, edukację społeczną i wsparcie osób zagrożonych problemem.

- **Edukacja i kampanie informacyjne:** programy w szkołach, warsztaty dla młodzieży i rodziców na temat ryzyka hazardu.
  - **Wsparcie terapeutyczne:** poradnictwo psychologiczne, grupy wsparcia, leczenie uzależnienia od hazardu.
  - **Regulacje prawne:** ograniczenie dostępu do automatów do gier i zakładów bukmacherskich, monitorowanie gier online.
  - **Działania lokalne:** współpraca samorządów z organizacjami pozarządowymi, realizacja programów profilaktyki w społecznościach lokalnych.
-

5. Uzależnienia od urządzeń elektronicznych i internetu

Profilaktyka uzależnień cyfrowych obejmuje działania edukacyjne i terapeutyczne, które mają na celu ograniczenie czasu spędzanego przed ekranami oraz rozwój zdrowych nawyków cyfrowych.

- **Edukacja dzieci i młodzieży:** warsztaty w szkołach dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu, gier komputerowych i mediów społecznościowych.
  - **Wsparcie rodzin:** edukacja rodziców w zakresie kontroli czasu ekranowego dzieci, wspólnego spędzania czasu bez urządzeń cyfrowych.
  - **Programy profilaktyczne:** zajęcia sportowe i artystyczne jako alternatywa dla nadmiernego korzystania z technologii.
  - **Wsparcie psychologiczne:** konsultacje dla osób z objawami uzależnienia cyfrowego, terapia indywidualna lub grupowa, programy resocjalizacyjne.
-

Podsumowanie:

Działania profilaktyczne w zakresie uzależnień w Polsce są wielowymiarowe, obejmują edukację, wsparcie rodzin, ograniczenie dostępności substancji lub ryzykownych zachowań oraz dostęp do terapii i grup wsparcia. Skuteczna profilaktyka wymaga współpracy szkół, samorządów, organizacji pozarządowych i instytucji medycznych, a także systematycznej edukacji i promocji zdrowego stylu życia w całym społeczeństwie.

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE MIĘDZYBÓRZ

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określona przez Uchwałę Rady Gminy (stan na 31 grudnia 2024 r.):

Poza miejscem sprzedaży (sklepy):

do 4,5% (oraz piwa) – 27;

od 4,5% do 18% (bez piwa) – 25;

powyżej 18% - 25;

W miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne):

do 4,5% (oraz piwa) – 4;

od 4,5% do 18% (bez piwa) – 2;

powyżej 18% - 3;

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie:

Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 11;

Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 4;

Wartość alkoholu sprzedanego (stan na 31 grudnia 2024 r.):

do 4,5% (oraz piwa) – 2.845.847,85 zł;

od 4,5% do 18% (bez piwa) – 604.101,77 zł;

powyżej 18% - 3.903.730,62 zł.

Rozwój systemu działań profilaktycznych skierowanych do społeczności lokalnej Gminy Międzybórz

Cele szczegółowe:

- Ograniczenie skali spożywania alkoholu oraz używania substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież oraz dorosłych mieszkańców gminy.
- Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.
- Zmniejszenie liczby interwencji wobec osób nietrzeźwych w przestrzeni publicznej.
- Prowadzenie działań edukacyjnych uświadamiających o negatywnych skutkach spożywania alkoholu i narkotyków oraz informujących o dostępnych formach.
- Zwiększenie dostępności i jakości pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych oraz ich rodzin.
- Wzmocnienie skuteczności systemu motywowania osób uzależnionych do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego.
- Realizacja działań aktywizujących społecznie i zawodowo osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków w środowisku lokalnym.
- Monitorowanie skali problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych na terenie Gminy Międzybórz oraz wspieranie środowisk znajdujących się w grupie szczególnego ryzyka.
- Systematyczna ocena stanu zagrożenia problemem alkoholowym i narkotykowym oraz uzależnień behawioralnych w Gminie Międzybórz.

• Lp.	Zadanie	Realizatorzy
1	Organizowanie dla dzieci i młodzieży programów profilaktycznych dotyczących alkoholizmu, narkomanii, przemocy, cyberprzemocy, promocji zdrowia i bezpieczeństwa.	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe.
2	Rozwijanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz promowanie ich wśród lokalnej społeczności.	UMiG, placówki oświatowe, NGO, Młodzieżowa Rada Miejska, Rada Miejska, Rady Sołeckie.
3	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU.	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe, NGO.
4	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów informacyjno-	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, MGOPS

	edukacyjnych dla rodziców w zakresie profilaktyki używania alkoholu i substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.	
5	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach Współpraca z Policją, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy w zakresie promowania trzeźwości i zdrowego stylu życia.	MGOPS, M-GOK, placówki ochrony zdrowia, PPP, PCPR, NGO, ZI
6	Organizowanie i udział w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy oraz ochrony zdrowia dla osób i instytucji wspierających mieszkańców w sytuacjach kryzysowych.	UMiG, GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe, NGO, placówki ochrony zdrowia.
7	Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, ze szczególnym uwzględnieniem zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.	GKRPA, UMiG
8	Podejmowanie działań pokontrolnych oraz interwencji w stosunku do punktów sprzedaży alkoholu w razie stwierdzenia nieprawidłowości	GKRPA, UMiG, PP
9	Opiniowanie wniosków dotyczących wydawania zezwoleń na sprzedaż alkoholu, w szczególności w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z obowiązującymi przepisami prawa miejscowego.	GKRPA
10	Utrzymanie placówek wsparcia dziennego oraz organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, psychologicznych,	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe, NGO, MGOPS

	socjoterapeutycznych, profilaktycznych i terapii pedagogicznej dla dzieci i młodzieży.	
11	Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność fizyczną, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień	MGOPS, GKRPA, UMiG, placówki oświatowe, NGO, Młodzieżowa Rada Miejska, Rada Miejska, pozostali realizatorzy Programu
12	Popularyzowanie informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia poprzez ulotki, broszury, plakaty i inne materiały edukacyjne.	UMiG, placówki oświatowe, MGOPS, GKRPA
13	Wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych zajmujących się profilaktyką uzależnień, pomocą osobom nadużywającym alkoholu, uzależnionym od alkoholu lub narkotyków oraz osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	UMiG, GKRPA, MGOPS
14	Prowadzenie konsultacji oraz udzielanie porad terapeutycznych, psychologicznych i prawnych dla osób potrzebujących wsparcia	UMiG, MGOPS
15	Organizowanie oraz udział w szkoleniach dotyczących procedur przeciwdziałania przemocy	UMiG, MGOPS, PP, placówki oświatowe, NGO

16	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wymiany informacji i realizacji działań profilaktycznych dotyczących alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, a także niesienia pomocy osobom potrzebującym wsparcia.	GKRPA, MGOPS, PP, placówki oświatowe, UMiG, placówki ochrony zdrowia.
17	Prowadzenie diagnozy i monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych na terenie Gminy.	UMiG przy współpracy z pozostałymi realizatorami Programu

Wykaz skrótów:

GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

IPiN - Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU - Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

M-GOK – Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Międzyborzu

MGOPS - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu

NGO (ang. *non-government organization*) - organizacja pozarządowa

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnicy

PK - Punkt Konsultacyjny

PP - Posterunek Policji

PPP - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

UMiG - Urząd Miasta i Gminy w Międzyborzu

ZI - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

---

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE MIĘDZYBÓRZ

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w Gminie Międzybórz wydaje się na czas określony:

- **do spożycia w miejscu sprzedaży** – na okres nie krótszy niż 4 lata,
- **do spożycia poza miejscem sprzedaży** – na okres nie krótszy niż 2 lata.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Międzybórz otrzymują wynagrodzenie za wykonywanie zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wynagrodzenie wynosi 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdy udział w pracach Komisji, obejmujących:
  - uczestnictwo w posiedzeniach Komisji,
  - udział w pracach zespołów roboczych Komisji (np. ds. leczenia odwykowego, opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeprowadzania kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych),
  - uczestnictwo w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych powołanych w ramach Zespołu w sprawie konkretnej rodziny.
2. Przewodniczący Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości **12% minimalnego wynagrodzenia za pracę** za każdy udział w pracach Komisji.
3. Wypłata wynagrodzenia dla przewodniczącego i członków Komisji odbywa się na podstawie sporządzonego zestawienia udziału w pracach Komisji oraz list obecności potwierdzonych przez przewodniczącego Komisji lub przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. W przypadku zmiany rozporządzenia Rady Ministrów dotyczącego minimalnego wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia członków Komisji oraz przewodniczącego zostaną odpowiednio zwiększone.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Międzybórz, ze szczególnym uwzględnieniem:

- osób korzystających z alkoholu, narkotyków, hazardu oraz urządzeń elektronicznych w sposób ryzykowny lub uzależniający,
- rodzin i bliskiego otoczenia osób uzależnionych,
- dzieci i młodzieży szkolnej,
- przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych działających w zakresie profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia.

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE MIĘDZYBÓRZ NA LATA 2026–2029

1. Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Programu jest Urząd Miasta i Gminy Międzybórz.
2. Program realizowany będzie od 1 stycznia 2026 roku do 31 grudnia 2029 roku.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Środki finansowe na realizację Programu pochodzą z dochodów własnych Gminy Międzybórz, w szczególności z wpływów:
  - z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
  - z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych do 300 ml.

Środki te są uwzględnione w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona zdrowia”, rozdziałach:

- 85153 – przeciwdziałanie narkomanii,
- 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

2. Zakres działań ujętych w Programie może być dostosowany w zależności od wysokości dostępnych środków oraz aktualnych potrzeb społeczności lokalnej w zakresie profilaktyki i wsparcia mieszkańców.
3. Na podstawie analizy realizowanego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Międzybórz na lata 2026–2029, realizator programu, czyli Urząd Miasta i Gminy Międzybórz wraz z Burmistrzem, sporządza zbiorcze roczne sprawozdanie. Sprawozdanie to jest następnie przekazywane Radzie Miejskiej w Międzybórz w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku sprawozdawczym.
4. Ponadto, realizator programu zobowiązany jest do przygotowania informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, sporządzonej na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU). Informacja ta, obejmująca działania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, powinna zostać przekazana Krajowemu Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do 15 kwietnia roku następującego po roku sprawozdawczym.